BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 58-lea — 10 Pagini — EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei — 10 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 47 Joi 20 Februarie 1941 C I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL, COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

O PROBLEMĂ SOCIALĂ

Am primit la redacție un memoriu din partea unui grup de chiriași, prin care solicită celor în drept să aibă grijă cu un moment mai devreme de spinoasa problemă a chiriilor.

Nu trebue așteptat — spun ei — ajunul Sf. Gheorghe, pentru ca lumea să tremure până atunci și să nu știe care-i este soarta.

Raporturile dintre proprietari și chiriași se stabilesc după dreptul comun, cu o lună înainte de această dată adică până cel mai târziu la 23 Martie. Majoritatea proprietarilor însă au mărit, prin contracte, acest termen la două luni, putând dispune de imobile dela 23 Februarie

E o problemă desigur care trebue să-și găsească deslegare, în aceste vremuri excepționale, în interesul ambelor categorii sociale: proprietari și chiriași. Nici proprietarii nu trebue să exagereze în pretențiile lor de sporire a chiriilor fără o limită a omeniei, profitând de împrejurările grele de astăzi pentru toată lumea, după cum nici chiriașii nu pot trece cu vederea impozitele și taxele ce grevează proprietatea urbană. Categoria chiriașilor fiind numeroasă și formată din salariați și oameni nevoiași și cu venituri limitate, într'un moment când viața este excesiv de scumpă, desigur că legiuitorul va căuta din timp să vină cu o soluție echitabilă, de armonizare a raporturilor dintre cele două categorii.

Dar problema aceasta are un aspect mult mai adânc, ce nu poate fi neglijat.

Care e în fond cauza, care provoacă acest antagonism între proprietari și chiriași și în diferite epoci, ca aceasta, conflictul se adâncește în așa măsură, că e nevoe de intervenția legiuitorului pentru o justă reglementare?

Referindu-ne la Capitala țării, trebue să constatăm, că populația în acest oraș a crescut într'o proporție mult mai mare, decât numărul locuințelor construite. S'au ridicat într'adevăr blocuri, s'au construit case în toate cartierele, orașul întinzându-se împotriva oricăror norme de urbanistică, peste limitele sale normale. Aceasta n'a putut rezolva însă criza de locuințe care se accentuiază astăzi din două motive bine cunoscute.

In primul rând, cutremurul din toamna trecută a distrus atâtea case și a deteriorat parte din ele, făcându-le deocamdată nelocuibile, iar în al doilea rând, atâția refugiați din teritoriile pierdute și-au căutat adăpost în Capitală. Aglomerația peste măsură din primul oraș al țării a sporit astfel criza de locuințe, care trebue să-și găsească o soluție, fiindcă e vorba de o problemă socială, de care depind nu numai înfățișarea Capitalei, ci însеși condițiile de viață ale cetățenilor.

E nevoe deci de o politică a construirii de locuințe, susținută și încurajată de stat, în condiții lesnicioase, pentru toate categoriile de salariați, fie muncitori, fie intelectuali, ca în chipul acesta cetățeanul cu mijloace modeste să poată să aibă un cămin propriu pentru el și familia lui.

Câtă transformare în sufletul unui muncitor, salariat sau intelectual, când se știe legat de un cămin al lui și nu mai e nevoit să-l părăsească la epocile fatale ale mutatului!

Iată de pildă, în această privință, că în Germania s'a și întocmit un program pentru noui construcții de locuințe, în primul an de pace după război.

Programul acesta prevede construirea a 300.000 de locuințe a căror chirie nu va întrece în medie 30 de mărci lunar — 80% din locuințe vor cuprinde o bucătărie mare, 3 dormitoare, o încăpere cu duș, o cămară și un balcon; 10% vor avea o încăpere în plus sau în minus. Locuințele cu trei odăi vor fi construite pe o suprafață de 62 m.p., cele cu 4 odăi pe 74 m.p. și cele cu 5 odăi pe 86 m.p. La finanțarea programului vor contribui pe cât posibil băncile Reichului. Construirea și administrarea vor fi în sarcina comunelor sau a marilor societăți pentru construirea de locuințe.

Costul materialelor destinate noilor construcții va fi reglementat de stat.

La noi există în această direcțiune un început inaugurat de casa construcțiilor de pe lângă ministerul muncii. Se construesc locuințe pentru salariații asigurați. Activitatea este însă prea restrânsă față de nevoile atâtor categorii de salariați.

Dacă s'ar creea mijloacele necesare, s'ar putea începe un program mult mai vast de construcții de locuințe eftine, rezolvându-se pe deoparte problema chiriilor, iar pe de altă parte s'ar asigura muncitorilor de toate categoriile, manuali sau intelectuali, cari stau la periferia orașului, locuințe igienice și ieftine.

RĂZBOIUL ȘI SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

NOUA TACTICĂ A SUBMARINELOR ȘI AVIOANELOR.— OPERAȚIUNILE MILITARE

de R. SEIȘANU

Discuțiile din Senatul american, asupra proectului de lege pentru ajutorarea Marei Britanii cu material de război de tot felul, avioane și vapoare ca și a plinelor puteri acordate președintelui republicei Statelor-Unite, d. Roosevelt, continuă. Se crede că ele vor mai ține încă două săptămâni. Așa cum reese din concluziile dezbaterilor de până azi și după opiniile oamenilor politici competenți din Washington, proectul va fi votat de Senat cu amendamentele propuse de reprezentanții opoziției privitoare numai la limitarea puterilor președintelui republicei. Dispozițiile cuprinse în proectul de lege relative la ajutorarea Marei Britanii vor fi însă adoptate cu mare majoritate.

Cu prilejul dezbaterilor din Senatul american s'a introdus un argument nou în favoarea politicei intervenționiste a Statelor-Unite și a asistenței Marei Britanii, care înlătură complet teza acelora ce susțin respectarea dreptului internațional în materie de neutralitate și de asistență acordată unuia dintre beligeranți.

Argumentul cel nou este pactul Kellog, despre care nu s'a mai vorbit de mult, fiind considerat înmormântat împreună cu celelalte „pacte" dinainte de 1939. Intr'o ședință a comisiunii afacerilor străine a Senatului, d. Stimson, ministrul de război al Statelor-Unite, a declarat că este lipsită de interes, ba chiar periculoasă, dorința celor ce caută să lege mâinile guvernului de anumite considerațiuni de ordin juridic internațional, spre a nu putea îndeplini politica sa de apărare și de asistență a Marei Britanii, când din 2 Septembrie 1939 s'a creat o nouă situație internațională prin ruptura pactului Kellog de către Germania și care dezleagă republica americană de orice obligațiuni în materie de neutralitate impuse de dreptul internațional, redându-i libertatea deplină să acorde asistența directă, chiar prin forțele militare, statului considerat victimă a agresiunii. Această nouă teză americană este respinsă de presa oficioasă germană, care contestă Statelor-Unite dreptul și autoritatea de a stabili responsabilitățile în legătură cu actualul război, când de la început guvernul d-lui Roosevelt a adoptat o neutralitate favorabilă adversarilor Germaniei, fără să țină seama de obligațiunile dreptului internațional.

Un pact de amiciție și de neagresiune s'a încheiat, la Ankara, între Turcia și Bulgaria.

S'a atribuit Japoniei intenția de a pune stăpânire pe câteva baze strategice din Thailand (Siam) ba s'a pretins că la conferința păcei din Tokio — ce discută condițiile păcei între Indochina și Thailand —, delegații Japoniei ar fi formulat o cerere în acest sens. Din Tokio se desminte, atât „cererea", cât și „intenția", dar se afirmă că în zona frontierii Thailandului englezii ar fi concentrat 20.000 de soldați și 150 de avioane de bombardament și vânătoare, iar în zona maritimă a bazei dela Singapore englezii au stabilit un baraj de mine cu scopul de a amenința liniile de comunicație maritime între Japonia, Indiile olandeze și Africa. După presa din Tokio, prin barajul de mine dela Singapore, Marea Britanie urmărește un adevărat blocus economic împotriva comerțului japonez. Singapore, dela sudul Indochinei și a peninsulei Malacca, este baza navală și aeriană cea mai importantă engleză, din Extremul Orient, care a fost completată cu noui lucrări în ultimii ani și e capitala „Stabilimentelor britanice" (Streits Settlements). Această bază prin poziția sa strategică, comandă căile de comunicație maritime din marea Chinei de sud și marea Borneo, prin strâmtorile Singapore și Malacca, ce trec în Oceanul Indian. Așa se explică pentru ce barajul de mine stabilit de englezi, în zona Singapore, neliniștește Japonia.

In zona maritimă a Angliei, de câtva timp activitatea submarinelor germane e mai accentuată, în comparație cu prima lună a anului 1941.

(Continuare în pag. 2-a)

INCORPORAREA CONTINGENTULUI 1941

Sosirea recruților la regimentele din Capitală

PREOȚII IN INVĂȚĂMÂNT

de N. BATZARIA

Avem înaintea noastră un memoriu înaintat ministerului instrucțiunii educației și al cultelor de către preoții, care funcționează în învățământul primar. Precizăm că este vorba despre preoții, care, tot continuând a sluji la biserică, sunt în acelaș timp învățători și salarizați ca atare.

Am socotit necesară această precizare, deoarece precum se știe, religia în întreg învățământul primar este predată de preoți, numai că ei îndeplinesc slujba aceasta în mod gratuit, salariul lor fiind acela de preot.

Cu preoții învățători însă, chestiunea salarizării se prezintă într'altfel. Ei sunt trecuți în buget ca învățători, primesc deci, după anii de funcționare și după gradațiile ce au obținut, salarii așa cum primesc și colegii lor civili. E drept că figurează și la capitolul respectiv din bugetul cultelor, cu deosebire că nu figurează, așa cum e cazul cu ceilalți preoți, decât cu salarii foarte mici — cam o cincime din salariul cu care sunt plătiți preoții dela țară. Rostul acestui al doilea salariu este ca să nu se rupă legătura lor cu biserica și să nu-și piardă cu totul drepturile lor ca preoți.

Iată însă că a intervenit acum câteva luni dispozițiunea ca un om să nu primească decât un salariu, ceeace în acelaș timp ar însemna să nu ocupe decât o funcțiune. Această dispozițiune a provocat memoriul de care am pomenit la începutul rândurilor de față.

Aci este locul să amintim și de o dispoziție legală mai veche și anume de legea cumulului din 1930. Prin această lege, preoților li s'a luat dreptul de a mai ocupa posturi de învățători In acest sens se modificase și legea învățământului primar.

Cauza? Numărul învățătorilor care ieșeau în fiecare an din școlile normale, era îndestulător pentru a acoperi toate nevoile învățământului primar. Ba chiar, precum știm, acest număr depășise nevoile sau posibilitățile de plasare, așa că foarte mulți absolvenți ai școlilor normale trebuiau să aștepte cu diploma în buzunar ani de zile, până să se ivească locuri vacante sau să se creieze noui locuri.

Să adăugăm la aceasta, că dureroasa pierdere a unei părți din teritoriu a făcut ca marea majoritate a învățătorilor din acest teritoriu să se refugieze în restul țării, unde, pe bază de drepturi câștigate și dintr'un sentiment de omenie și de considerațiuni naționale lesne de înțeles, nu puteau fi lăsați în voia soartei — cum, de altfel, nici n'au fost lăsați. Așa dar, pentru pre-

(Continuare în pag. 2-a)

URMĂRILE TRATATULUI COMERCIAL ROMÂNO-GERMAN

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 17. — Cercurile economice din Berlin se ocupă în mod optimist cu urmările tratatului comercial româno-german din Martie 1939 și protocolul adițional din Decembrie 1940.

Apelul ministrului de agricultură român adresat țărănimii de a cultiva inul și cânepa, este considerat de Germania ca foarte ușor realizabil, având-se în vedere și prețurile mari oferite de Germania pentru aceste produse. Totuș, se recunoaște la Berlin că un plan economic nu poate fi realizat de azi pe mâine, ci după o durată mai lungă.

Acțiunea Angliei împotriva Italiei n'a avut un rezultat hotărâtor

Berlin, 17. — La începutul săptămânii privirile Germaniei sunt îndreptate spre Sud, unde aliatul italian duce lupte grele cu o rezistență din ce în ce mai mare.

La Berlin se recunoaște fără nicio rezervă rezistența puternică italiană față de forțele mari pe cari Anglia le-a aruncat în luptă în Marea Mediterană. Scopul Angliei de „a scoate Italia de pe ring" poate fi privit acum ca definitiv eșuat. Cu toate că Germania și Italia au recunoscut succesele britanice, totuș bilanțul englez este negativ, fiindcă intențiile politice și speranțele Angliei n'au fost atinse, iar pierderile militare ale Italiei sunt mici. Hotărîtor este faptul că Italia, în ciuda atacului concentrat al Angliei, a rămas intactă din punct de vedere moral.

Anglia n'a întreprins de cât o acțiune de prestigiu, după cum dovedesc bombardamentul Genovei și expediția parașutiștilor britanici. După părerile germane, acest atac fără sens, însă cu pierderi mari pentru flota și aviația britanică în Marea Mediterană, n'a avut alt scop decât să convingă Statele Unite că Anglia nu se va prăbuși înaintea sosirii ajutorului american și că ea ar putea lupta și singură.

Considerațiunile cercurilor militare germane termină cu constatarea că războiul în Marea Mediterană a intrat într'o nouă fază. Se poate spune că această nouă fază este caracterizată prin faptul că cele două puteri ale Axei luptă umăr la umăr împotriva Angliei. Afară de aceasta se subliniază că Anglia și nu Germania a fost aceea care a afirmat că războiul nu se va hotărî la Tamisa, ci pe Nil. Aceste afirmații cu caracter de propagandă, a avut pe vremuri scopul de a sustrage privirile de pe câmpurile pline de ruine din Anglia. Azi, când a început o nouă fază, însuș d. Churchill a recunoscut că războiul nu se va hotărî în Africa, ci pe mare, în aer și pe insula britanică, ceeace a fost dealtfel totdeauna părerea Germaniei.

Situația politică este rezumată la Berlin astfel:

Ultimele consfătuiri diplomatice conduse pe de o parte de Italia, iar pe de altă parte de Germania, au dovedit că ideile constructive proclamate de Axă au fost recunoscute atât în Vestul cât și Sud-Estul Europei. O consecință logică a acestui fapt este că statele nebelligerante nu vor pierde în considerațiunile lor situația militară creiată în Europa. Ținta directă militară și politică a Axei este victoria asupra Angliei, care — după părerile germane — este ultima piedică în calea unei adevărate păci europene. Această țintă formează deci cadrul pentru toate problemele de amănunt cari vor fi discutate în tratativele viitoare în Vestul și Sud-Estul Europei.

AMIRALUL DARLAN LA PARIS

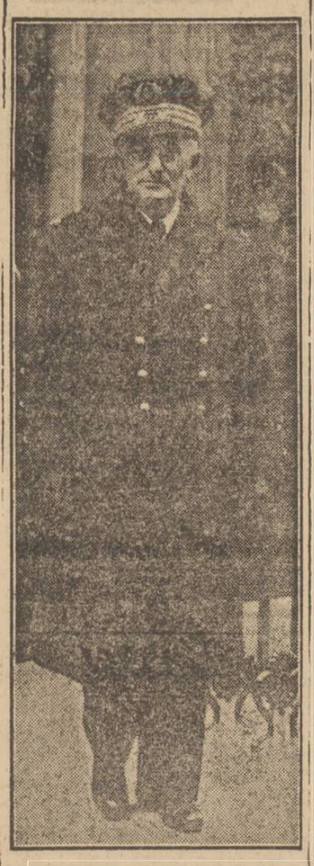

Cea mai recentă fotografie a amiralului Darlan, care — după cum anunță o telegramă din Vichy — este așteptat pentru astăzi, Marți, la Paris.

In actualul cabinet, amiralul Darlan deține pe lângă vice-președinția consiliului și portofoliile externelor, marinei și internelor.

Un avion uriaș

New York, 17 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

Avionul de bombardament gigantic „Consolidated air Craft" a traversat Statele Unite de la Pacific la Atlantic în mai puțin de 10 ore cu o viteză medie de 430 km. pe oră.

Acest avion poate transporta 4 tone bombe fiind echipat după ultimele perfecționări tehnice.

ALTE ARESTĂRI DE REBELI

Printre cei arestați se află și Radu Greceanu, fost ministru la Berlin

Comunicat oficial

In urma descinderilor și percheziițiilor, până în seara de 16 Febr. 1941, s'au obținut rezultatele următoare: în Capitală, au fost arestate 3.822 persoane, dintre care tribunalul militar al Capitalei a pus în libertate 1.133 persoane.

Printre persoanele arestate este Radu Greceanu, fost ministru al României la Berlin.

In provincie, au fost arestate 4.509 persoane. Printre persoanele arestate în provincie este Neagu Gh. din com. Martinești-Turda, fost în poliția legionară.

Tribunalul militar al Capitalei a judecat în ziua de 16 Febr. 1941, 15 persoane pronunțând o condamnare la 6 ani muncă silnică, 8 condamnări dela 4 luni-6 ani închisoare, o condamnare la 2000 lei amendă și 5 achitări.

LA ULTIMA ORĂ:

LA ANKARA S'A SEMNAT O DECLARAȚIE COMUNĂ BULGARO-TURCĂ

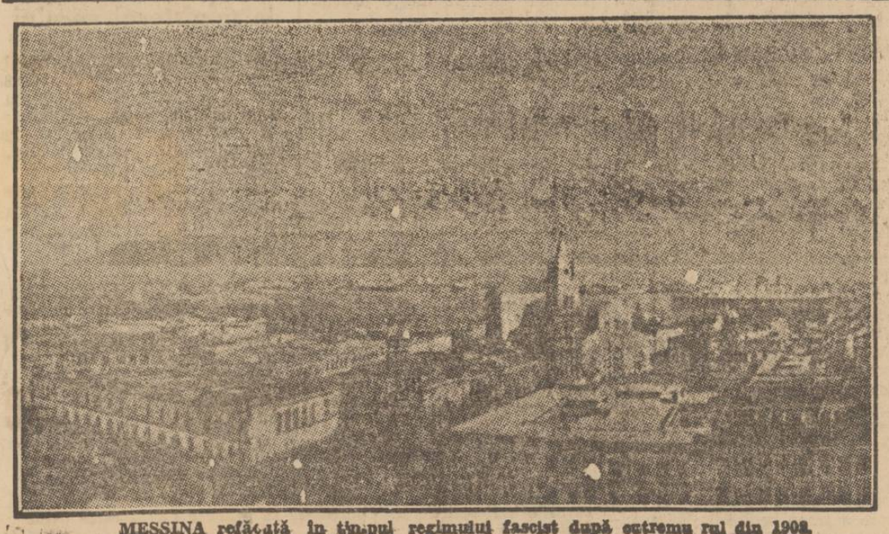

MESSINA refăcută în timpul regimului fascist după cutremurul din 1908.

NOUL MINISTRU AL PORTUGALIEI LA BUCUREȘTI ȘI BELGRAD

Belgrad, 17 (Rador). — *Corespondentul agenției „D.N.B." comunică:*

Noul ministru al Portugaliei pentru Iugoslavia și România, d. Fernando Quarțin de Oliveira Bastos, a sosit, Duminică în capitala Iugoslaviei.

După ce va lua contact cu guvernul iugoslav, ministrul Portugaliei va pleca spre București unde își va avea reședința.

MILITARIZAREA INSTITUȚIILOR ȘI INTREPRINDERILOR DE STAT ȘI PARTICULARE

TEXTUL DECRETULUI-LEGE DAT ERI DE D. GENERAL ANTONESCU, CONDUCĂTORUL STATULUI

D. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului român și președintele consiliului de miniștri, a dat următorul decret-lege:

Având în vedere raportul d-lor miniștri secretari de stat la departamentele apărării naționale, afacerilor interne, economiei naționale, lucrărilor publice și comunicațiilor, muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, coordonării și statului major economic și justiției, cu nr. 25902 din 17 Februarie 1941;

In baza dispozițiunilor decretelor-legi nr. 3052 din 5 Septembrie și nr. 3072 din 7 Septembrie 1940;

AM DECRETAT ȘI DECRETAM
DECRET-LEGE

privitor la militarizarea instituțiilor și întreprinderilor de Stat și particulare.

ART. 1. — Orice instituție sau întreprindere de Stat sau particulară, poate fi militarizată oricând interesele superioare ale Statului ar cere.

Instituțiile și întreprinderile de Stat sau particulare, vizate de lege, sunt în primul rând acelea care lucrează pentru apărarea națională și în al doilea rând acelea prevăzute în planul de mobilizarea teritoriului, putând fi însă militarizate și altele, atunci când nevoia va cere.

ART. 2. — Instituțiile sau întreprinderile de Stat și particulare, de orice natură, pot fi militarizate la propunerea departamentului interesat, singurul în măsură să aprecieze necesitatea militarizării, în scopul de a asigura funcționarea lor în interesul superior al Statului.

Propunerile de militarizare se adresează ministerului apărării naționale (Marelui Stat Major) care, dacă și-le însușește, dispune militarizarea conform legii.

Militarizarea instituțiilor sau întreprinderilor poate fi făcută și din oficiu de ministerul apărării naționale (Marele Stat Major), de acord cu subsecretariatul de stat al Inzestrării și administrației armatei, chiar dacă ele depind sau interesează direct un alt departament. In asemenea cazuri se va obține și avizul departamentului de care depinde instituțiunea sau care are controlul întreprinderii.

Organele de conducere și control ale oricărei instituții sau întreprinderi sunt datoare să sesizeze, de îndată și pe orice cale, când este cazul, departamentul respectiv și ministerul apărării naționale (Marele Stat Major), arătând cazurile și temeiurile care ar impune militarizarea instituțiilor sau întreprinderilor respective.

Această obligațiune incumbă organelor de conducere și control, în cazurile când, din pricina agitațiunilor din interior sau din afară, a mișcărilor, dezordinelor, sau altor cauze asemănătoare, instituția sau întreprinderea ar fi în pericol de a-și reduce randamentul, sau de a-și înceta activitatea.

Neîndeplinirea la timp a acestei obligațiuni, atrage după sine răspunderea organelor respective, ea fiind considerată crimă de sabotaj și pedepsită conform articolului 4 din Decretul-Lege pentru reprimarea sabotajului Nr. 3674/1940.

CE SE ÎNȚELEGE PRIN MILITARIZARE

ART. 3. — Prin militarizare se înțelege punerea sub regim de control, disciplină și jurisdicțiune militară, a instituțiilor și întreprinderilor de Stat sau particulare, precum și a întregului personal al acestora, care va fi socotit rechiziționat.

Prin controlul instituțiilor sau întreprinderilor se înțelege supravegherea lor din punct de vedere al pazei și al funcționării, pentru a se înlătura toate cauzele menite să le turbure activitatea.

In acest scop se vor întocmi instrucțiunile necesare de către ministerul apărării naționale (Marele Stat Major), în colaborare cu Subsecretariatul de Stat al Inzestrării și Administrației Armatei.

SITUAȚIA PERSONALULUI

ART. 4. — Intregul personal, mobilizabil ori nemobilizabil, al instituțiilor sau întreprinderilor militarizate, este socotit rechiziționat și deci, în conformitate cu art. 18 din Decretul-Lege asupra rechizițiilor nr. 583/1940, supus disciplinii și jurisdicțiunii militare.

Controlul disciplinii acestui personal se exercită numai în ceeace privește abaterile de natură a turbura funcționarea instituției sau întreprinderei, prejudiciindu-i astfel activitatea normală.

Personalul instituțiilor sau întreprinderilor militarizate nu poate părăsi serviciul și nici nu poate fi concediat, decât cu aprobarea organului militar de control, care va ține seamă și de părerea sau propunerea organelor de conducere și control respective.

Acei care se vor abate dela această prescripțiune, părăsind serviciul fără aprobarea prealabilă și scrisă a organului militar de control, sunt posibili de aplicarea art. 57 din Decretul-Lege asupra rechizițiilor nr. 583 din 1940. In cazul când prin săvârșirea acestei abateri s'ar aduce prejudicii instituției sau întreprinderii, micșorându-i producția sau întrerupându-i activitatea, părăsirea serviciului va fi considerată crimă de sabotaj și pedepsită conform articolului 4 din Decretul-Lege pentru

Continuare în pagina 3-a